

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:
Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnistvo in ekspedijca v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 54.

V Ljubljani, v četrtek 5. marca 1896.

Letnik XXIV.

Italijani v Afriki.

Zelja po dobičku, koprneča sebičnost po naravnih zakladih in delavskem blagu, deloma tudi slavohlepje nosijo zadnje čase evropsko orožje v prekomorske dežele, ne pa plemeniti nameni krščanske vzgoje in omike. A tudi poldivji narodi ljubijo prostost ter gredo z njo v boj proti evropskim kulturonošcem z mečem in topom. To kaže vstaja na Kubi proti Špancem, srditi upor nizozemskih Burov v Transvaalu proti Angležem, staro sovrašтво zatiranih Armencev proti Turčinu in sedanja krvava vojska združenih Abesincev proti Italijanom. Nehoté človek simpatizuje z rodovi, ki branijo svoje ozemlje in domovje proti tujim usiljencem. Kaj n. pr. imajo Italijani iskati v abesinskih gorah in s kakšno pravico segajo po tuji zemlji, na kateri abesinski rodovi že premnoga stoletja bivajo kot domačini? Da so Italijani zasedli Masavo ob Rudečem morji kot postajališče za svoje trgovske ladije, to je umevno, toda v tujo deželo dalje proti jugu in zapada jih tira le neumevna sebičnost in slavohlepnost. Rimci, Arabci in razni črni rodovi so se na svojih bojnih potih ustavili pred abesinskim pečevjem, a Crispi pošilja navzlic pomislekom svojih generalov zdrave, mlade ljudi v gotovo smrt.

Vse ozemlje, katero so Italijani tekom let po mnogih žrtvah zasedli, ni primerno za evropsko naselbino. In ko bi bilo, morala bi Italija na stražo tega ozemlja postaviti toliko vojakov, da bi koristila približno ne pokrivala stroškov. Po krvavih bojih je Italija dne 2. maja 1885 s kraljem Menelikom sklenila dvomljivo pogodbo, katere člen 17. se glasi: „Etiopijski kralj obljubi, da se bo pri vseh pogodbah z drugimi državami posluževal posredovanja italijanskega kralja“.

A komaj se je posušilo črnilo pogodbe, pozabil je Menelik na svojo obljubo, in danes stoje vsi rodovi v boji proti Italijanom. Dolgo je Crispijeva vlada prikrivala poraze italijanske vojske ter mamila z napačnimi poročili radovedno prebivalstvo.

Ko je morala italijanska posadka sramotno zapustiti od sovražnika obkoljeno trdnjavo Makalle, proslavljali so časniki vojake kot prave junake, katerim je Menelik v priznanje posebne hrabrosti dovolil prosti odhod. Že tedaj ni nihče verjel tej novici, kajti Italijani so drago plačali svoje življenje. Menelik je s svojo armado prodiral dalje proti severu in Baratieri se mu je moral umikati, kar se pravi v italijanskih časnikih „preložiti glavno taborišče“.

Tako so Abesinci zasedli mesto Aduo in razne gorske prelaze. A Crispi ne odneha. Zbornica mu je dovolila nov kredit, poslal je vojaško pomoč, izročil vojne poveljništvo generalu Baldisseri. Toda Baratieri gotovo ni hotel brez lavorjevega venca izročiti vrhovno poveljništvo v druge roke. V soboto je zvedel po prijateljih, da je na potu naslednik, in drugo jutro dne 1. marca je tvegall vse: svojo prejšnjo slavo, vojaško čast in veljavo Italije. S svojo armado je v treh oddelkih napadel sovražnika. Ni imel sreče, po kratkem boju so v divjem neredu zbežale njegove čete pred Abesinci. Ta poraz je silno razburil duhove po vsej Italiji ter dal vladni opoziciji ostro orožje v roke. Tri mesece je Baratieri potratil, mej tem pa je sovražnik zbral vse svoje čete pri Adui.

Z bojišča še sedaj ni natančnih poročil. Gotovo je le, da je italijanska armada razkrojena, da je general Ellena težko ranjen in je general Baratieri z osmimi bataljoni zdrav prišel v Addi-Kaje, na polovici pota med Aduo in Massavo. Pod vtisom

tega poraza je Crispijeva vlada kralju predložila svojo ostavko, toda kralj je ne vsprejme.

V Rimu so dijaki na vseučilišču razobesili črno zastavo; v Neapolju so dijaki hoteli vprizoriti polično demonstracijo, a jih je policija razgnala, v Paviji in drugod so bili neredi, gledališča v Rimu so zaprta. Danes se otvori parlament, koder se bodo gotovo ponavljali viharni prizori. Mnogi časniki priporočajo ravnodušnost ter novo pomoč italijanski armadi v Afriki, drugi svetujejo pošten mir z Abesinci, tretji stavijo nove nade v novega poveljnika, Baldissero. Izkratka: Italijo je zadel hud udarec, ki utegne Crispijevo vlado pomesti z mest. Sreča za italijansko armado, da je Menelik ni preganjal ter takorekoč sovražniku gradil zlate mostove. Vojaški listi skušajo opravičevati Baratierijevo postopanje, drugi celo trdijo, da je dobil tajno povelje, naj pred 5. marcem, pred otvoritvijo parlamenta, odloči zmago. Menelik se gotovo ne bo umaknil, kajti pot njegova kaže do Masave, odkoder hoče Italijane poslati — domov.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. marca.

Volilno pravo državnih uradnikov in liberalno časopisje. Povodom zadnje volitve v dunajski občinski svet v 2. volilnem razredu, v katerem so, kakor znano, po veliki večini zastopani državni uradniki in učitelji, objavljajo židovsko liberalni listi toliko neslanostij, da se morajo gabititi tudi najpotrpežlivejšemu in treznemu bralec. Najzanimivejši pa je svet, katerega priporočila vladi neki dunajski židovski list, ako hoče preprečiti oblastveni avtoriteti toliko nevarne poraze. V prvi vrsti se opozarja vlada na dolžnost, da mora v glavnem mestu

LISTEK

Fidelis Hoepferger.

(Konec.)

Vzgojeslovni pomen Hoepfergerjeve osebnosti izpoznamo iz teh podatkov dovolj. Če pa še pristavimo, da se je Hoepferger prvi pobrigal za višjo dekliško izobrazbo na slovenskem jugu in sicer ob času, ko se še nobenemu pri nas ni sanjalo o tem, če povemo, da je on prvi uvel ponačjalni poduk za deklice in je s tem podukom poskrbel tudi za dekle, pestunje in sploh za nižje ženske slojeve, za katere se nobeden ne briga, potem bomo umevali Maticovo besedo*), da je Hoepferger „v resnici šolski reformator“.

Tretja lastnost, ki jo nam kaže Hoepfergerjevo delovanje, je njegova goreča nesebična ljubezen do južno-slovenskega naroda. Vlansko leto meseca avgusta smo imeli zadnjič priliko gledati v milo lice rajnega Fidelisa in iz njegovih ust s tisto le njemu lastno jasno, krepko besedo čuti tolikrat od njega opetovano zatrjevanje, kako ljub mu je južno-slovenski narod. Blagi starček se je ravno takrat odpravljal v svojo tirolsko domovino — iskat si zdravja in potoma se je glasil tudi v Ljubljani. Nepozabni nam ostanejo trenotki, ki smo jih z njim preživeli, vzlasti besede, ki jih

*) O. c. str. 13.

je govoril o bodočnosti južno-slovenskega ljudstva, nam ostanejo vedno v spominu. Dobrega, krepkega, za Boga in cerkev vnetega duhovništva mu je treba in vse — bo dosegel, tako je dejal in pristavil, da je Bog prav posebno, skorej čudežno ohranil v južnoslovenskem ljudstvu globoko spoštovanje do duhovskega stanu v kljub vsem raznim žalostnim okolnostim, ki bi je bile brez božje pomoči morale izpodkopati.

Rajni je bil sam duhovnik po božjem sreću in je zato tudi umel ceniti notranje življenje. — Za razvoj katoliške ideje mej Slovenci se je posebno zanimal; Slovence je sploh pristrčno imel rad; dva slovenska duhovnika, službujoča v Zagrebu, č. g. Barleta, znanega našega pisatelja, in čast. gospoda Mat. Seigerschmieda, je pred drugimi prav posebe hvalil — — —

Njegovo ljubezen do hrvaškega naroda kaže vse njegovo delo. Skrbel mu je za izobražene in pobožne učiteljice, ustanavljal mu zavode in šole. Bolnišnice, ki so poverjene Zagrebškim usmiljenkam, so povsod v najlepšem redu. V njih se kaže Hoepfergerjev duh. Zagrebškega samostana bolnica se je po Hoepfergerjevem vodstvu tako uredila, da ne zaostaja za nobeno bolnico tudi v ozemstvu.

Tudi v Dalmaciji imajo zagrebške sestre lepo vrejene bolnice v Zadru in Splitu v svoji skrbi. Po trudu njihovega rajnega predstojnika so osnovala v

Splitu sirotišče za sirote obojega spola. Lep in posnemanja vreden način je uveden v njem. Dečki, ki se uče raznih rokodelstev pri mojstrih, stanujejo namreč v zavodu in se zjutraj, predno odidejo, in zvečer, ko se vrnejo z dela, doma podučujejo.

Pred 40 leti že je ustanovil v Zagrebu katoliško društvo rokodelskih pomočnikov, kateremu je ostal do smrti ljubljjen predsednik. To društvo je izredno mnogo dobrega storilo ubogim rokodelskim delavcem.

Ob kratkem smo načrtali v teh vrstah delovanje vzornega duhovnega dobrotnika slovenskemu jugu — Fidelisa Hoepfergerja, ki ni iskal pri svojem delu nikjer niti časti, niti denarja, marveč povsod le dušnih in telesnih koristij bližnjikom v prid. Za svoje delovanje ni dobival nobene plače, nobene javne podpore. Samostojno, zaupajoč v Boga je delal — brez plačila. „Vse, kar je učinil, je učinil brez kakeršne koli javne in državne podpore, torej brezplačno in za korist hrvaškega naroda“, pravi po pravici o njem njegov imenovani životopisec (str. 14). Duhovna oblast ga je večkrat odlikovala. Leta 1876 je postal častni kanonik, leta 1883 opat de Biela Stiena. Cesar mu je podelil viteški red in vlanskega leta ga je očitno pohvalil; sv. Oče mu je podelil svetinjo „pro ecclesia et pontifice“.

Rajni ni mnogo maral za ta posvetna odlikovanja. Želel si je odlikovanja pri Bogu in upati

15. 3. 1896 M. M. B.

nastaviti take uradnike, ki so ohranili še „moralčno zdravje“. Potem naj se postopa pri nameščevanju in premeščevanju uradnikov po vzgledu severno-ameriških zveznih držav, in konečno naj se odvzame uradnikom — volilna pravica, češ da tudi ti kakor vojaki nosijo uniformo in britke meče. Izmej sedaj naštetih svetov je najprimernejši poslednji, toda le samo za — židovsko-liberalno stranko. Ker sramotno poraženi židovski liberalci ne morejo najti nikakega primerne sredstva, ki bi jim zopet pomagalo na noge, zahtevajo, naj se odvzame državnim uradnikom, — morda tudi vsem ostalim protisemitskim volilcem — skoro jedino državljansko pravo na političnem polju. Dunajski židje smejo biti popolnem uverjeni, da si s takimi sveti ne bodo pridobili državnih uradnikov.

Državni zbor. K zadnjemu poročilu se dostavljamo, da je finančni minister vitez Bilinski naglašal hitro rešitev davčne reforme. Glede zemljiškega davka izjavi minister, da ga hoče znižati za 1/2 milijona. Vlada hoče skrbeti, da se živinska sol ceneje oddaje živinorejcem in sicer v posameznih okrajih, in da se zviša borzni davek. Vlada priporoča davkarijam, da v duhu zakona in človekoljubnosti izterjajo davke, glede pristojbin pa pripravljajo za prihodnje leto potrebne spremembe. Na vsak način pa hoče vlada zvišati naklado na zganja in pivo s posebnim ozirom na dežele. Pri nagodbi z Ogersko mora odločevati pravičnost in jednotnost države. Vlada in zbornica morata varovati gospodarske koristi naše polovice, a isto dolžnost ima ogerska vlada. Na vsak način je potrebno za državo, da ostane med državama polovicama carinska in trgovinska zveza.

Bosna in Hercegovina ter avstro-ogerska pogodba. V nekem budimpeštanskem dopisu, katerega objavlja „M. Allg. Zeitg.“ se razmotriva vprašanje glede Bosne in Hercegovine. Avtor imenovanega pisma svari ogerske merodajne kroge, naj ne odpovedo lahkomišljeno trgovinske in carinske pogodbe z Avstrijo, ker bi imela Ogerska zelo slabe posledice. Nadalje pa piše: „Naši nasprotniki pogodbe tako radi pozabljajo, da je Bosna in Hercegovina skupna zadeva avstro-ogerske monarhije. Avstro-Ogerska je s tema deželama prevzela poleg mnogih dolžnostij tudi to, da je vsprejela Bosno in Hercegovino v skupni carinski in trgovinski monopol. V slučaju odpovedi bode treba misliti tudi na okupirane dežele, kar bi nikakor ne bilo ugodno za državne razmere. Državni faktorji naj pomislijo na vsled tega nastale nevarnosti in naj po tem uravnajo svoje nazore“. Te trditve so sicer resnične, toda ne stavijo pa vendar nikakega pogoja, da bi se morala ponoviti sedanja krivična pogodba. Trgovinska in carinska zveza mej imenovanimi državami deli je sicer za splošen obstoj neobhodno potrebna, vendar pa ne v tej obliki, kakoršna je sedanja.

Srbija. Napovedana kabinetna kriza se je odložila za nekaj časa. Ministerski predsednik se je namreč glede perečega ustavnega vprašanja spora-

zumil s kraljem, ki je določil, naj se to odloži za nekaj časa z dnevnega reda. Kriza torej se nikakor še ni podela, marveč le odložila za poznejši čas.

Nemčija. Katoliški centrum nemškega državnega zbora je zadel minulo soboto hud udarec. — Umrli je namreč po kratki bolezni v Berlinu tajni svetnik in prvoboritelj za svobodo katoliške cerkve, dr. Bruel. Pokojnik je bil rojen v letu 1818, bil od l. 1863 do 1866 podtajnik v kr. hanoveranskem ministerstvu za uk in bogočastje ter izstopil l. 1868 iz državne službe. V državnem zboru je zastopal mesto Hannover do l. 1884, ko je padel ta volilni okraj v roke socijalnih demokratov. Akoravno je bil po veri protestant, se je vendar takoj s početka pridružil katoliškemu centru ter se z veliko odločnostjo in vztrajnostjo udeležil vseh bojev za slobodo katoliške cerkve na Nemškem. Skozi celo življenje se je dal voditi le čutu pravičnosti, katero je zagovarjal povsodi strogo in neupogljivo. Radi omenjenih izvanrednih lastnostij britko obžaluje njegovo izgubo ne le samo katoliški centrum državnega zbora, marveč vse katoliško ljudstvo v Nemčiji.

Antisemitizem v Rimu. „Corriere nazionale“ se piše iz Rima o nekem ljutem boju, ki se je vršil minulo nedeljo mej dvema strankama rimske omnibuške in tramvajske družbe, ki šteje 40 tisoč akcijonarjev. Posvetovati se je imelo o bilanci za l. 1895 ter voliti štiri svetovalce in razsojevalce. V jedni stranki so bili zastopani židje in njihovi pristaši, na drugi pa kristijani. Zborovanje je bilo zelo mnogoštevilno obiskano, kajti od imenovanega števila akcijonarjev se jih je udeležilo 36.200. Po zelo živahni, toda kratki debati so zmagali kristijani z večino 3000 glasov. Vsi izvoljeni zastopniki pripadajo krščanski stranki, niti jeden žid ali njegov pristaš ni izvoljen v odbor. Kot jeden mož so pokazali krščanski zastopniki, da se ne dajo več voditi in izmозgavati od židovskih mamelukov.

Socijalne stvari.

Kmečko vprašanje.

(Dalje.)

n) Kratek pregled nekaterih posameznih točk kmečkega prava. Posameznih točk, ki bi se morale določiti v kmečkem pravu, ne mislimo obširno obravnavati, saj so bile že v našem listu večkrat opisane in, če Bog da, se še večkrat vrnemo k njim.

Samo ob sebi se umeje, da morajo dobiti kmečka posestva neko stalnost in da se mora v tem smislu izpremeniti dedno pravo. Stalni domovi so torej naša trdna zahteva. Poleg tega se mora kmečki stan samostojno organizovati v zadrugah, ki morajo imeti potrebno samostalnost. V prvi vrsti naj bi zadruga omejile škodljive prekupce glede na kmečke pridelke. Poleg tega bi morale imeti mnogo družih, tudi političnih pravic. Kmečki stan se mora osloboditi birokratične nadvlade, kolikor je le možno, zato naj bi posamezne zadrughe volile tudi obvezna razsodišča v strogo kmečkih zadevah z oblastjo prve

instance. Druga instanca naj bi bilo razsodišče deželne zadrugne zveze. Notarska opravila bi se morala opravljati pri zadrugah. Zadrughe bi morale dalje skrbeti za zboljšavanje zemljišča po najprikladnejšem načinu; nakupavala naj bi posestva v svojem okraju, ki jih dotedanji lastniki ne morejo ali nečejo vzdrževati. Zato bi morale imeti kupno pravico takoj za bližnjimi sorodniki prejšnjega lastnika. Po zadrugah bi se omogočilo, da bi vsaj po nekoliko se vrnilo prejšnje naturalno gospodarstvo, seveda še-le potem, ko bi se razdrobila kapitalizmovna moč. Kreditni zavodi za poljedelski stan bi morali biti strogo združeni z zadrugami in mej seboj. Noben poljedelec bi se ne smel drugod zadolžiti, nego pri zavodih. Vse zavarovanje za živino, proti ognju, toči, za življenje bi moralo biti v združenih rokah. Skratka izvesti se morajo tiste točke, ktere smo v „socijalnem načrtu slovenskih delavskih stanov“ objavili kot dodatek „črnim bukvam kmečkega stanu.“

Sedaj torej ne mislimo razmotrivati vseh dotičnih zahtev; samo to ponavljamo, da zadrugna organizacija, ki bo popolnoma odvisna od birokracije, ne bo — nikakoršna organizacija, ker ji bo zvezana notranja, vse združujoča duševna sila. V gospodarskih vprašanjih je centralizacija škodljiva in nevarna, če ni središče v tistih področjih, ki se imajo združiti. Ideja mora biti jedna, — vodilna, a središča morajo biti vzlasti pri kmečki organizaciji po razmerah krajev mnogoštevilna.

Radi bi pri ti priliki opisali vzlasti glavna načela, po katerih bi se znanost, v kolikor se tiče kmečkega stanu, uporabljala njemu v prid, a to vprašanje še ni dozorelo in se ne dá vspešno rešiti, dokler ne zacvete življenja polna kmečka organizacija.

Jedno misel pa vendar že tu povdarjamo: Vsaka podmena, ki jo trdi kak „učenk“ ali „strokovnjak“, še ni godna za prakso. Le to, kar je po znanosti neovržno dokazano, naj se priporoča in uvaja. Kmečka posestva so že sama po sebi naravna poskuševalnica in kmetje sami storé v tem oziru, kar morejo. A če bi tudi v tem smislu bili vedno izročeni na milost in nemilost raznim špekulantom in njihovim agentom, potem bi se želja po napredku, kakor jo pojmuje naš čas, morala nujno zmanjševati. To nam kažejo tudi dosedanje skušnje v tem oziru. Znani so nam kraji, kjer pri sedanjih razmerah nočejo nobene mlatlinaice. Agent je odrli jednega kmeta in drugi so se pri tem zmodrili. — Vzlasti pri zboljševanju zemlje se mora paziti na izrečeno načelo, sicer se ta misel ne bo nikjer udomačila. Posamne dežele in država bi bile že lahko mnogo storile v vzgled poljedelcem in poskušajo znanstvenih trditvev. A žalibog se je dozdej to povsod zanemarjalo.

Naš deželni zbor nam je po tujem, nemškem vzorcu skoval postavo, kako naj se skupna zemljišča razdeljujejo. Menda je sam vrag ne razume. Toliko je pa pač umljivo pri nji, da se skupna last čim

smemo, da je sedaj že blažen uživa. Počivaj v miru, blagi duhovnik, ki si tako požrtvovalno izvrševal svoj sveti poklic, nam pa bodi svet tvoj spomin in v bodreči vzgled tvoje plemenite delovanje.

J. Sovran.

Dozdevna ljubezen.

Roman. — Spisal knez M. N. Volkonskij.

(Dalje.)

Bahtemin je premišljeval ves današnji dan o Taši in sedaj čakal, da bi ga srečala.

Ona mu je pomolila svojo malo roko in se mirno-ravnodušno nasmehnila. Samo v njenih očeh se je videlo nekaj, da jo je zanimalo videti Bahtemina.

„Ravnokar smo govorili o vas,“ dela je M-elle Burkhardt, zatagnjeno koketuje s Stefanom Aleksejevičem. „Mislili smo, da ste se odpeljali in se niste poslovili od nas.“

„In gotovo ste me obirali?“ vprašal je Stefan Aleksejevič, odgovarjaje kakor M-elle Burkhardt.

„Ne, jaz nisem mislila, da ste se odpeljali,“ dejala je Taša, „ker Ilija Dmitrijevič ni povedal ničesar.“

Srpo je pogledala na Bahtemina, ki je gledal na njo z radostnim, spoštljivim in nežnim izrazom, in ta srpost povedala je Stefanu Aleksejeviču vse, — vse, česar je želel in čakal. Sedaj je razvidel, da je Taša opazila njegovo odsotnost za table-d'hôte-om, da je mislila, se li ni odpeljal, da se je tega

bala in obžalovala včeraj izuščene besede ter sedaj želela videti ga.

„In res sem se skoro odpeljal,“ rekel je on prve besede, ki so mu prišle v glavo, dasi se ni mislil odpeljati.

„Kako to?“ potegnila je M-elle Burkhardt. — „Čemu to?“

Jedva vidna rudečica je stopila na Tašina lica, a ona je pogledala na Stefana Aleksejeviča in tudi dejala, trudeč se, da bi govorila mirno:

„V resnici? Kam, v Rusijo?“

„Da,“ odgovoril je Bahtemin. „K materi v vas, v N-sko gubernijo. Ona živi tam čisto sama. Hotel bi jo videti — morda ne bode živela več dolgo. Postarala se je. Treba jo je potolažiti.“

„A koliko je stara?“ vprašala je Taša, ljubeznjivo gledaje na Bahtemina.

„Ze šestdeset let,“ odgovoril je Stefan Aleksejevič.

„Šestdeset? Saj to ni še tako mnogo!“ rekla je Taša.

Bahtemin se je nasmehnil.

„Ni mnogo?!“ ponovil je on. „Ni mislil nisem, da to ni mnogo. Mladim ljudem se zdi vsikdar, da petdeset let je že starost.“

Taša je pomajala z glavo.

„Meni se ni zdelo nikdar,“ dejala je ona.

Bahtemin je pogledal na njo.

„Moje materi je že triinšestdeset let,“ začel je

on, „a na vid že sedemdeset. Po bratovej smrti se je jako poslabšala.“

Neprijazno čuvstvo, ki se je pojavilo v Taši radi Bahteminovega navideznega ravnodušja k materi, zamenilo se je v njej s pomilovanjem pri spominu na bratovo smrt.

„Noče ptujcem govoriti,“ pomislila je ona.

Bahtemin je molčal.

„Kdaj je pa umrl vaš brat? Davno?“ vprašala je Taša in skušala govoriti kolikor moči tiho in nežno, da ne bi naredila hudega Stefanu Aleksejeviču.

„To . . . to je prošlo jesen,“ popravil je Bahtemin. „Se jedno leto ni. On je trpel zelo, zelo. Imel je . . .“

In ker je videl Stefan Aleksejevič sočutje in vprašuje v Tašinih očeh, jel je pripovedovati o bratovej bolezni in smrti. Taša in M-elle Burkhardt sta ga poslušali, — M-elle Burkhardt ravnodušno (Taši se je časih celo zdelo, da misli o drugem), Taša s sočutnim zanimanjem in pomilovanjem proti Stefanu Aleksejeviču.

„Nikdo iz nas ne živi dolgo,“ govoril je smehljivo Bahtemin, ko je videl nje zanimanje in opazil nje pomilovanje. — „Moj oče je umrl v štiridesetem letu, ded okolo petdesetih, brat pa — v osemindesetem. Kar se sedaj mene tiče, mi ne ostane več dolgo živeti — morda kakih osem let, ne več.“

(Dalje slódi)

najlažje razkosava in kasneje se izpozna, da cela stvar mnogo stane in nič ne vredi.

Ustanovil naj bi se bil zakon, kako naj se ohranja skupna last in tu naj bi bila izkazala dežela svojo skrb do kmeta s tem, da bi bila s svojo pomočjo umno zboljšala skupno zemljo in tako pokazala, v katerem smislu je mogoč za kmeta napredek.

Koliko nam je poleg vsega, kar smo omenjali, še na srcu glede Raiffeisenove posojilnice! V vsakem večjem kraju se mora ustanoviti taka posojilnica. Može, ki so se sedaj lotili tega hvaležnega dela, so obilo poplačani za svoj trud z uspehi, ki jih imajo te posojilnice. Bavarski duhovniki štejejo delo pri Raiffeisenovih zavodih za del svojega duhovnega pastirstva. Po pravici! Ravno po njih se namreč pričinja organizacija kmečkega ljudstva. Naj se torej nobeden ne plaši tega dela! Za dobro, za najboljšo stvar se gre!

Poleg duhovnikov naj bi v tej zadevi pomagali tudi gospodje učitelji. Nekaj lepih vzgledov že imamo v tem oziru v njihovem stanu. S tem bodo najložje in najlepše izpolnivali načelo naučnega ministra, ki je je izrekel dne 2. t. m., da je treba učiteljev, ki se dejanske zanimljejo tudi za gospodarske razmere ljudstva, mej katerim živé.

Ko govorimo o kmečkem pravu, nam je treba tudi omenjati krivice, ki se gode kmečkemu stanu glede na domovinsko pravico. Z vso odločnostjo moramo zahtevati, naj se vsprejme vsaj tisti zakon, ki ga je vlada že predložila državnemu zboru. Neznosne krivice, ki jih sedaj trpé kmečke občine in — ubogi delavci, se morajo odpraviti. — Velika mesta so grobi narodov in vendar tišči z neko notranjo nujnostjo z dežele vse vanje. To je jasno znamenje nezdravih razmer na kmetih in v mestih. Za delavce se zakonodavstvo toliko kot nič ne briga in veled tega jih preganjajo valovi časa sem in tija in jih — potaplja.

Važno vprašanje je nadalje o posvečevanju nedelj na kmetih in o pogubnih plesih, o pijančevanju, ki je združeno z njim. Zakon za posvečevanje nedelj in praznikov ni nikoli prestrog, ker je absolutno potreben za posamnika in za družbo in sicer v fizičnem, umstvenem in moralnem oziru. Koliko je grehov proti njemu, ni mogoče niti misliti brez globoke žalosti.

Samo mimogrede omenjamo tudi dveh sovražnikov kmečkega stanu, namreč škodljivost militarizma za kmečki stan in vedno bolj se razširjajoče žganjarstvo. Primeroma pride pri nas v Avstriji na vsacega prebivalca $6\frac{1}{4}$ litrov žganja na leto; (24 milijonov ljudi — $1\frac{1}{2}$ mil. hekt. 50stopnjega alkohola). Če odštejemo polovico žensk, 4 mil. otrok in 2 mil. izobraženejših oseb, ki ne pijo žganja, ostaja 6 mil. ljudi, katerih vsak popije 33 litrov 20—25 stopnjega žganja. V celi naši polovici so našli l. 1885 106.659 žganjarij, na 67 moških po jedno. — Žganjarije nosijo davka krog 1.150.000 gl. na leto. L. 1890 je prinesel davek na špirit 38 mil. gl., na pivo $26\frac{1}{2}$ mil. To so grozne svote, katere daje naše nižje ljudstvo za strup in se s tem gmotno in naravno vničuje. Na Švicarskem, ki šteje krog 3 mil. prebivalcev, se izda na leto 175 mil. frankov za alkoholične pijače, na Nemškem (50 mil. preb.) 270 mil. gl.

Bolnišnice, kaznišnice in blaznice se polnijo z nesrečnimi žrtvami, ki jih je žganje uničilo. Žganje je večinoma v židovskih rokah. Ti žganjarski židje „služijo“ ogromne dobičke; po 230 do 3000 odstotkov spravijo v svoje žepe. Vedno bolj naraščajoča revščina sili uboge ljudi k žganjepitju in židje izrabljajo to priložnost v svoje umazano špekulantstvo.

Zato zahtevamo v korist ljudstva in vzlasti kmečkega in delavskega stanu, da se mora pridelok žganja in njegova prodaja omejiti na najnižjo mero. O žganju in o likerih se morajo ustanoviti določbe podobne tistim o strupu. Število žganjarij se mora torej primerno zmanjšati. Nadzorstvo, čim najstrožje, se mora uvesti glede na paljenje in prodajanje žganja. Od sobote zvečer do pondeljka zjutraj morajo biti žganjarije zaprte; ravno tako ob praznikih. Za dolg na žganje se ne sme tožiti, še manj se pa sme ta dolg vknjižiti na posestvo.

Za uboge pijance se morajo ustanoviti zdravilni zavodi, pijanska zavetišča, da se ondu nesrečni alkoholisti rešijo družbi, kolikor je še možno.

To so naše postave. Izvršiti se daje; treba je le družbi, oziroma njenim voditeljem resne volje in trdnega npravnega temelja. Brez tega seveda ne pojde.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. marca.

(Koncerta „Slovenske Matice“.) V ponedeljek dne 9. t. m. priredi „Glasbena Matica“ v Sokolski dvorani v Narodnem domu svoj prvi letošnji koncert, v nedeljo dne 15. t. m. pa drugi koncert. S prvima tema nastopoma v Narodnem domu poda naš glasbeni zavod ista vsprejda, ki jih bota izkazala zahvalna in dobrodela koncerta, v kojih nastopi naša „Glasbena Matica“ še tekoči mesec, in sicer dne 23. in 25. marca na Dunaju, da uvede slovensko pesem med svet. Prepričani smo, da ni Ljubljana, ne Slovenca, ki bi ne hrepenel, da pride slušati, kako da se je pripravila vzorna naša „Glasbena Matica“ za pomenopolni korak, koji namerava storiti sebi in narodu v čast. Vspored, ki je za vsak koncert drug, priobčimo prihodnjič. Omenjeno bodi, da nastopi pevski zbor „Glasbene Matice“ v koncertih v Ljubljani in na Dunaju pod vodstvom koncertnega vodje gosp. M. Hubada v velikanskem številu 180 oseb. Vršijo se te dni zadnje velike vaje. Pri vajah potrebno spremljevanje na klavirju obljubil je iz prijaznosti gospod Karol Hoffmeister. Razprodajo sedežev za navedena ljubljanska koncerta preskrbi gospod Šešarek v svoji prodajalnici v Šelensburgovih ulicah.

(Nova topničarska kasarna.) Dunajska „Union-Baugesellschaft“ se je izjavila, da je pripravljena sezidati novo topničarsko kasarno v Ljubljani. 9. t. m. se bode v magistratni dvorani mešana lokalna komisija posvetovala o stavbinskem načrtu.

(Izpred porotnega sodišča.) Dne 3. marca je bil pred porotniki Janez Gaber iz Papirnice pri Skofji Loki, obdolžen, da je dne 21. januarja t. l. udaril posestnika Valentina Fajdigo s kamnom po glavi ter nezavednemu vzel nekaj denarja. Obsojen je bil na šest let v ječo, poostreno vsaki mesec s postom. — Za tem sta prišla pred sodišče Janez Zorman in Janez Kržič iz Zaloga v kamniškem okraju, ki sta 17. novembra ubila Franca Zorman. Dobila sta Zorman pet let, Kržič tri leta ječe.

(Nesreča.) Včeraj popoldne je neki izvošček na Dunajski cesti na tla podrl računskega svetnika v p. gosp. Rajko Kastelica. Gosp. svetnik ni nevarno poškodovan.

(Na ljubljanskem močvirju) so l. 1895 dobili 23.405.000 kosov šote, 1000 kosov posušene šote tehta 570 kg., 810 kg. pa primeroma da toliko gorkote, kakor □ m. bukovih drv srednje vrste.

(Pozor!) Nek žid iz Lemberga roma te dni s svojo oprodo, nekim ljubljanskim mešetarjem, baje gostilničarjem in posestnikom (?), po Gorenjske dolini prodajoč podobe „sv. Družine z godbo“ z lažnjivo reklamo, češ bil sem tudi pri vašem župniku, kateri si je kar dve taki podobi naročil, pa tudi ob enem priporočil, naj si le vsaka hiša omisli tako podobo. Ker so te vrste podobe sv. Družine z „muziko“, da se Bogu smili, za res po judovsko polovico predrage, opozarja naj se občinstvo, preden kedo zapiše judu 14 gl., oziroma mu da 2 gl. na roko. Sicer pa se laž sama priporoča!

(Iz Kamnika.) V dopisu „iz Kamnika“ v št. 52 Vašega cenjenega lista nahaja se mej drugim: „Sramota, pravim, za županstvo, kajti v imeniku za bližnjo občinsko volitev bilo je treba nič manj kakor nad 50 poprav narediti. Nad 40 naših volilcev je bilo izpuščenih. In kdo je odgovoren za to nemarnost? Tisti, ki je podpisan!“ Na podlagi § 19. tisk. zakona prosim, da objavite nastopni popravek: Ni res, da bi se bili reklamirani volilci po nemarnosti izpustili. Res pa je, da se isti v zapisniku o davku niso nahajali, torej je tudi nemogoče bilo te volilce v imenik za bodočo občinsko volitev vpisati! Vpisali so se pa takoj, ko se je uradnim potom od c. kr. davkarije potrdilo, da reklamirani davek plačujejo. Spoštovanjem. Mestno županstvo Kamnik, 4. sušca 1896. Jos. Močnik, župan.

(Iz Rovt) nad Logatcem. Dne 29. septembra l. l. osnovali smo v Rovtah posojilnico in hranilnico po Raiffeisenovem načinu, in to za župnijo Rovte in sosedne župnije: Zavrataca, Vrh in Zaplano. Dne 1. marca imeli smo drugi občni zbor in dne 2. marca otvorili smo tedaj lastno posojilnico in hranilnico s sveto mašo za dobro srečo. Prva dva dneva vložilo je 47 strank deleže in vloge, in sicer 13 hranilnih vlog in 34 deležev. Sosedje iz Zavrataca, Zaplane in Vrha, približajte se! Uradni dan imamo vsak četrtek dopoldne. Tudi naša posojilnica je pristopila k zvezi kranjskih hranilnic.

(Mlekarsko zadrugo) bodo ustanovili posestniki v Košani na Notranjskem.

(Boj za slovensko šolo.) S Koroškega: Kakor se nam poroča, vlada v Selah strasten boj zaradi slovenske šole. Solskega sveta načelnik Tom. Ogris po domače Skutovec, ki je najemnik v Podljudelju, je padel žalibog v naročje naših nasprotnikov. Boj od vseh zavednih Seljanov proti takemu početju je srdit. Občina je povsem slovenska, vrlo možata in zavedna. Bog daj srečno zmago! — Kakor čujemo, je inspirator nasprotne stranke in pravi agitator za nemško šolo v teh čisto slovenskih hribih celovski okrajni glavar baron Mac Nevin. Vprizoril je ravno tako komedijo prej v Kotmarivasi. Kaj pravijo k takemu početju gg. slovenski poslanci?

(Shod stranke prava v Zagrebu.) Takoj drugi dan po pogrebu vodje Ante Starčevića so se zbrali pravaši in sicer Folnegovci in Frankovci v posvet, kako vrediti po smrti vodje strankarske zadeve. — Shodu je predsedoval državni poslanec Spinčić, ki je s tovarišem dr. Laginjo prišel z Dunaja na Starčevićev pogreb. Kako se je tu govorilo za slogo v stranki, to pojasnjuje „Obzor“ rekoč: „Govori dr. Potočnjak i veli, da bi kanibali mogle biti ponosni ovakovim načinom razpravljanja, kao što je danas na toj skupštini.“ — Pri glasovanju je predsednik pozivljaj, naj se „čisti“ ločijo od „nečistih“ ter se vstopijo na desno. Predsednik, kakor tudi dr. Laginja sta blažila in mirila duhove, nagovarjala zborovalce za slogo v stranki, storila sta v tem kritičnem trenutku svojo dolžnost, a ni vse nič pomagalo. Zla duhova v stranki Folnegović in dr. Frank sta že tako pripravila vsak svoje pristase, da je bila vsaka trezna beseda brezvspešna. — Po tem shodu sklepali, bo borba v pravaški stranki v prihodnje še huja, nego je bila dosedaj. Po naših mislih je nesreča za stranko, da ni vrgla iz svojih vrst dr. Franka, o katerem se je na shodu trdilo, da je od Mažarov „naročen“; dokler bo ta žid v stranki, dotlej je sloga nemogoča.

(Na Reki) bodo v kratkem pričeli velika dela na pristanišču, ki se bodo nadaljevala skozi 3 leta ter stala 4 milij. gl.

Društva.

(Akad. teh. društvo „Triglav“ v Gradcu) ima v soboto, dne 7. sušca ob 8. uri zvečer svoje VII. javno redno zborovanje s sledečim vsprejdom: 1. Čitanje zapisnika; 2. poročilo odborovo; 3. volitev odbora; 4. slučajnosti. Lokal: hotel „Goldenes Ross“. Gosti dobro došli! Za odbor: Josip Tekavčič, t. č. predsednik; Fr. Peitler, t. č. tajnik.

Telegrami.

Dunaj, 5. marca. Kvodna deputacija je izvolila grofa Schönborna načelnikom, njegovim namestnikom pa posl. Beera.

Dunaj, 5. marca. Budgetni odsek je razpravljaj v včerajšnji seji o proračunu za železniško ministerstvo. Pri ti priliki se je razmotrivalo tudi vprašanje gledé ustanovitve novega ministerstva za železnice. Večina govornikov je poudarjala, da mora odločevati gledé te ustanovitve državni zbor. Finančni, trgovinski in železniški minister so opozarjali na izjavo ministerskega predsednika v zbornici. Konečno se je vsprejel predlog, da se povabi k prihodnji seji tudi ministerski predsednik.

Trst, 5. marca. „Il Mattino“ se poroča iz Rima, da so Šoanci zajeli Adigrat z velikimi zalogami živeža in streliva.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Katovice (Pruska Slezija), 5. marca. Do včeraj zvečer so našli 31 mrtvih trupel v Kleofovem premogovniku. Delo se je ustavilo za več tednov.

Katovice, 5. marca. Do danes popoldne so našli v Kleofovem premogovniku 71 mrtvih trupel, mej temi štiri reševalce.

Rim, 5. marca. "Agencia Stefani" se poroča iz Masave: General Baldissera je dospel včeraj zvečer iz Italije ter prevzel poveljništvo nad armado kakor tudi vladno oblast.

Rim, 5. marca. Vsi tukajšnji dnevniki poročajo, da je ministerstvo sklenilo uložiti ostavko in da bodé ta sklep naznanilo v današnji seji državnega zbora. Trdi se tudi, da zbornica prekine svoje zborovanje in čaka kraljevega odloka. Kralj je pozval k sebi predsednika poslanske zbornice in senata.

Madrid, 5. marca. V poslednjih dneh so se po poročilih iz Havane na več krajih spoprijeli španjski vojaki z vstaši, kateri so izgubili večje število mož. Uradna brzozjavka poroča, da je v teh bojih padel tudi vstaški vodja Maksimo Gomez (?).

London, 5. marca. Brzozjavke iz Washingtona izjavljajo, da se vlada in diplomatski zastopniki odločno protivijo sklepu kongresa glede neodvisnosti Kube.

Preizkusili in priporočili
so slovit vsehčilišni profesorji in zdravniki tinkturo za želodec lekarja Plocollja v Ljubljani (Dunajska cesta), katera je ugodno učinkujoča, želodec krepčujoča, slast in prebavljenje pospešujoča in telo odpirajoča sredstvo. — Stekleničica velja 10 kr. 121 (50-4) 1

Vsled demoliranja Blaznikove hiše na Starem trgu h. št. 12 prodá se stavbinski materijal okna, vrata, les itd. Natančneje se poizvé tam. 184 3-2

Razpis.

V Idriji je nastaviti provizoričen deželni živinozdravnik.

S to službo združeni so dohodki letnih 700 gld., in sicer je v pokritje te svote zagotovljen iz deželnega zaklada znesek 300 gld., iz občinske blagajne v Idriji znesek 200 gld., in za pet let iz državnih sredstev tudi znesek 200 gld.

Dotičen živinozdravnik je dolžan brezplačno ogledovati živino in meso v Idriji ter nadzorovati brez odškodovanja živinske semnje v Idriji, v ostalem sodniškem okraju pa proti primerni odškodnini po dogovoru z dotičnimi občinami.

Prosileci za to službo pošljejo naj svoje prošnje z dokazili o starosti, znanji slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški vsposobljenosti

do dne 30. marcija 1896. leta

podpisanemu deželnemu odboru.
Deželni odbor kranjski
v Ljubljani, dne 24. februarija 1896.

Umrlí so:

3. marca. Franja Denkel, šivilja, 74 let, Hrenove ulice 9, otrpnenje pluč.

4. marca. Magdalena Vrančič, paznikova hči, 6½ leta, Poljanska cesta 29, nephritis acuta.

V hiralnici:

1. marca. Jera Höglér, delavka, 85 let, jetika.

3. marca. Anton Pečenik, gostač, 85 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
4	9. zvečer	726.4	+3.7	sr. zah.	dež	
5	7. zjutraj	724.8	+5.2	sr. jvzh.	dež	10.4
	2. popol.	725.8	+6.3	sr. zah.	oblačno	

Srednja večerajšna temperatura +4.0° in za 2.2° nad normalom.

V najem se dá ali pa prodá

m l i n

na pet koles, s stanovitno vodo; zraven tudi klet in zemljišče za vrt. Ta mlin je jedini v mestu.

Več pové Janez Pogačnik v Kamniku hiš. št. 57 (Gorenjsko). 159 3-2

Išče se kupiti

za tri sobe dobro in snažno ohranjene

hišne oprave

katera je oddati do konec meseca maja letos.

Ponudbe se morejo za eno, dve ali vse tri sobe napraviti.

Kaj več se izvé v J. Blasnikovi tiskarni v Ljubljani. 182 2-2

Izjava.

Nekaj časa sém pošiljajo se pisma ter pošiljatev podpisanemu posojilnišnemu uradu v Trnovem pod naslovom "posojilnica št. 1 ali posojilnica št. 2 Ilir. Bistrica". Zoper taka naslovljenja mora podpisana posojilnica javno ugovarjati. In to iz razloga, ker je naša posojilnica le pod naslovom "Hranilnica in posojilnica, registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Trnovem", sprejeta v kataster deželnega kot trgovskega sodišča v Ljubljani, toraj je vsak drug napis napačen, makari če izbaja od g. Lapajmeta v Krškem, kateri je izvolil v svojem "Navodu" naš zavod lastnoročno prekrstiti v posojilnico Ilir. Bistrica št. 2. Kdo ga je v to pooblastil, bi radi izvedeli. Sodimo pa, da prav iz njegove površnosti izvira konfuznost ozir našega naslovljenja. Zato bodi povedano enkrat za vselej ter vsem, ki z nami občujejo, da naša posojilnica ne more priznavati drugačnega naslova nego svojega, pravnega, registrovanega, ter hkrati pripomnimo, da vsako pošiljatev pod drugačnim naslovom nego "Hranilnica in posojilnica v Trnovem" v bodoče returniramo kot nam nepristojno.

Načelstvo "Hranilnice in posojilnice v Trnovem registr. zadruga z neomejeno zavezo".

Franz Benigar l. r., Alozij Rudolf l. r.,
načelnik. odbornik.

V Trnovem, dne 2. marca 1896. 188 2-1

Organist,

neozenjen, dobro izurjen v cerkvenem petju in orgljanju, kateri je izdelal orgliarsko šolo v Ljubljani, dobi precej službo v Planini na Notranjskem. Služba organista je ločena od cerkveniške. — Ponudbe cerkvenemu predstojništvu.

187 3-1

Podboj, župnik.

J. Pserhofer-jeva

lekarna „pri zlatem državnem jabolku“

Dunaj, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhofer-jeve

odvajalne kroglice, preje kri čistilne kroglice imenovane, staroznano, lahko čisteče domače zdravilo.

Od teh kroglic stane: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zvitek s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., če se pošlje nefrankovano proti povzetju pa 1 gld. 10 kr.

Če se poprej vpošlje denarni znesek, potem stane poštnine prosta pošiljatev: 1 zvitek kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zvitka 2 gld. 30 kr., 3 zvitki 3 gld. 35 kr., 4 zvitki 4 gld. 40 kr., 5 zvitkov 5 gld. 20 kr., 10 zvitkov 9 gld. 20 kr. (Manj ko 1 zvitek se ne more poslati.)

Prosi se izrečno „J. Pserhofer-ja odvajalne kroglice“ zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi stoječi podpis J. Pserhofer in sicer z rudečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino J. Pserhofer-ja. 1 lonček 40 kr., s poštnine prosto pošiljati 65 kr.

Sok iz ozkega trpotca (Spitzwegerichsaft). 1 steklenica 50 kr.

Balzam zoper golšo, 1 steklenica 40 kr., s poštnine prosto pošiljati 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati, izvrstno krepčilo za želodec in živce. 1 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., — ¼ litra 1 gold. 60 kr., — ¼ litra 85 kr.

Zdravilni obliž za rane pok. prof. Steudel-a, 1 lonček 50 kr., s poštnine prosto pošiljati 75 kr.

Razven tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih oglašene tu in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbé vsi predmeti, katerih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.

Pošiljatev po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska,

Če se preje vpošlje denar (najboljše s poštno nakaznico), potem je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljatih proti povzetju.

Zgoraj našeta posebnosti dobé se tudi v Budimpešti pri lekarjih J. v. Török, Königsgasse 12 in pri A. Eggerjevem sinu (lekarna drž. palatina), Waitznerboulevard 17. Imenovane specialitete tudi prodajata v Ljubljani gospoda lekarnarja: Mardetsohläger in Plocoll. 26 12-12

Grenka želodčna tinktura (preje življenska esenca ali praške kapljice imenovane). Lahko raztopljivo zdravilo, dražilnega in krepčujočega učinka na želodec pri oviranem prebavljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajstoriga 2 gld.

Čudezni balzam, 1 steklenica 50 kr.

Prašek proti kašlju, 1 škatljica 35 kr., s poštnine prosto pošiljati 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhofer-ja najboljše sredstvo za rast las, ena pušca 2 gld.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Dunajska borza.

Dne 5. marca.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 10 "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 30 "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 " 50 "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 05 "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	990 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	378 " — "
London vista	120 " 70 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 97 ½ "
20 mark	11 " 79 "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 56 ½ "
Italijanski bankovci	42 " 75 "
C. kr. cekini	5 " 66 "

Dne 4. marca.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158 " — "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	192 " 75 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " — "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	143 " — "
Dunavske vravnjavne srečke 5%	128 " — "
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 " — "
Posojilo goriškega mesta	112 " — "
4% kranjsko deželno posojilo	98 " 35 "
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	99 " 25 "
Priporitetne obveznice državne železnice	223 " — "
" južne železnice 3%	166 " 25 "
" južne železnice 5%	130 " 40 "
" dolenskih železnic 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	186 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " 60 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	68 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	72 " 50 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	55 " — "
Ljubljanske srečke	21 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	173 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3480 " — "
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	451 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	98 " 50 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	63 " — "
Montanska družba avstr. plan.	85 " 50 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	166 " — "
Papirnih rubljev 100	128 " — "

Nakup in prodaja
vsa vrstna državna papirja, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgrube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.
Kurantna izvršitev naročil na borzi.

Monjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti.
naloženih glavnic.